

Forslag til model for mellemformer på specialundervisningsområdet i Frederiksberg Kommune

1) Baggrund og formål

Baggrund

Frederiksberg Kommune har sammenlignet med andre kommuner en gennemsnitlig andel af børn i segregerede tilbud. I de segregerede tilbud har Frederiksberg Kommune dog en større andel af børn i rene specialskoler og i dagbehandling og færre i specialklasserækker på almene folkeskoler. Dette betyder, at flere børn på Frederiksberg ikke bibeholder en social og faglig tilknytning til den lokale almene folkeskole. Det vurderes, at det vil være en fordel for børnenes skolegang og deres fremtidige muligheder for uddannelse og beskæftigelse, hvis flere børn kan få en skolegang, hvor de er en del af almenkolen, og børnefællesskabet i den almene folkeskole. Det er således erfaringen, at for mange børn i segregerede undervisningstilbud ender med ikke at få en afgangseksamen fra folkeskolen, der giver dem gode muligheder i deres videre tilværelse.

KLK's analyse af specialundervisning og skoleområdet (december 2020) peger på et betydeligt fagligt og økonomisk potentiale ved en øget brug af mellemformstilbud, som en måde at reducere antallet af børn i segregerede specialtilbud.

Mellemformstilbudene leverer specialundervisning i henhold til folkeskolelovens § 20, stk. 2, på over 9 timer pr. uge.

Begrebet mellemformer dækker over alle de støttende tiltag, der iværksættes på distriktsskolen for at sikre alle børn så gode deltagelsesmuligheder som muligt i deres skolegang. Mellemformer dækker derfor et spænd fra specialundervisning og støttende foranstaltninger i klasserummet til undervisning i mindre grupper med tilknytning til almenklassen. Med mellemformer tænkes på fleksible ordninger og faste eller mere løst koblede grupper for børn i særlige udfordringer. Det kan være gruppeordninger, familieorienterede tilbud, forankring af flere børn i samme klasse, tværgående grupper fra flere skoler mv. Fælles for disse mellemformstilbud er tillige, at de ofte foregår i et tværfagligt samarbejde mellem pædagogisk personale fra normal- og specialområdet og altid i et samspil med hjemmet. Mellemformtilbud er knyttet til almenklassen og til sfo/klub for derved at sikre sammenhæng i barnets liv og gode sociale relationer.

Mellemformer kan betragtes som en forebyggende indsats for at minimere yderligere foregribende og indgribende specialtilbud, ligesom mellemformer kan medvirke til, at flere børn, som er segregeret væk fra almenområdet, i højere grad har mulighed for at returnere til almenområdet. I forhold til kommunes Indsatstrappe (jf. bilag) placerer mellemformstilbud sig som et tilbud, der er mere foregribende end støtteforanstaltninger under 9 timer men samtidig mindre indgribende end nuværende spor (X-sporet, C-sporet, T-sporet og ungesporet) eller specialskoletilbud.

Erfaringer fra andre kommuner og Frederiksberg Kommunes eksisterende fire mellemformstilbud (X-, C-, Unge- og T-sporet) viser, at det for et betydeligt antal børn i særlige udfordringer er både fagligt og økonomisk hensigtsmæssigt at tilbyde et mellemformstilbud frem for et segregeret specialtilbud.

Formål

Det overordnede formål er i højere grad at kunne understøtte børn som har brug for at få støtte og blive skærmet, men som samtidig vil profitere af at være tæt på almenkolen. Hensigten med at

etablere mellemformer er dermed at sikre, at Frederiksberg Kommune råder over en bred og dækkende tilbudsvifte, som kan matche de forskelligartede behov, som børn på Frederiksberg har. En tilbudsvifte hvor så mange som muligt (når det er fagligt hensigtsmæssigt og af hensyn til det enkelte barn og i samråd med forældre) bibeholder en tilknytning til den lokale almene folkeskole, og hvor der er et stærkt fokus på mulighederne for at støtte elever i at rykke ned af indsatsstappen (se vedlagte bilag), så de får det rigtige tilbud og bevæger sig frem mod en dagligdag i almenområdet.

Formålet med mellemformer er i overensstemmelse med kommunens inklusionsstrategi og følger dermed Salamanca-erklæringen om, at alle børn har en grundlæggende ret til at blive undervist i de almindelige skoler.

Til realisering af denne ambition ønskes der etableret et yderligere antal mellemformstilbud i Frederiksberg Kommune.

De yderligere mellemformer skal påbegyndes ifm. skoleåret 2022/2023.

2) De nuværende mellemformstilbud i Frederiksberg Kommune

Frederiksberg Kommunes råder pt. over fire mellemformstilbud med i alt 114 elever:

Tabel 1: Nuværende mellemformstilbud

	X-sporet	Unge-sporet	C-sporet	T-sporet	I alt
Målgruppe	Opmærksomhed	Unge-gruppen	Indlæring	Tale	
Klassetrin	0-6	7-10	0-6	0-2	
Antal pladser	40	29	30	15	114
Placering	Lindevangskolen	Tre Falke Skolen	Søndermark-skolen	Skolen på La Cours Vej	

De nuværende fire mellemformstilbud i Frederiksberg Kommune er alle:

- Bydækkende
- Målgrupp-specialiserede
- Dækker en given årgang
- Ofte segregerede, således at børnene går i egen specialklasse på den almene folkeskole. Enkelte af de nuværende mellemformsgrupper (dele af C-sporet) er dog fuldt integreret i almenklasserne).

3) Forslag til den faglige tilgang på de nye mellemformstilbud

Som supplement til de nuværende fire bydækkende mellemformstilbud foreslås der oprettet en række nye mellemformstilbud, der fagligt kan supplere de nuværende mellemformstilbud.

Udgangspunktet for de nye mellemformstilbud er, at børnene i de nye mellemformstilbud skal være tilknyttet en almenklasse og SFO/klub. Det betyder, at barnet jf. lovgivningen er indskrevet i mellemformstibuddet, og at barnet samtidig i dele af sin skoledag modtager undervisning i sin almenklasse.

Ligeledes bør der være fokus på, at børnene i mellemformstilbudene løbende bliver vurderet (jf. indsatsstappen) ift. i hvilket omfang eleven eller elevgruppen kan deltage i det almene skole- og fritidsliv.

Det er ønsket, at det enkelte barn i de nye mellemformstilbud så vidt muligt kan undgå skoleskift, selv om barnet vil skulle få behov for et mellemformstilbud. Både forskning og erfaringer har vist, at den faglige progression for børnene ofte kan hæmmes ved skoleskift.

Samtidig er udgangspunktet, at de nye mellemformstilbud er opbygget efter en pædagogisk og læringsmæssig ramme og ikke efter en diagnose eller adfærd. Dvs. der sættes fokus på rammen, der skal rumme børnene og i mindre grad, hvilket "mærkat" barnet har fået. Dette skal tillige ses i tilknytning til, at de fleste af børnene i de nuværende mellemformer (X, C, Unge- og T-sporene) og tillige i specialskolen ikke passer entydigt i en fast "kasse", men typisk har flersidede problemudfordringer. Endelig skal dette sikre, at børnene i mellemformerne ikke stigmatiseres unødigt.

I mellemformstilbudene skal der skabes et trygt og overskueligt miljø, genkendelige og stabile voksne, samt mulighed for at kunne blive skærmet. Medarbejdergruppen skal kendetegnes ved specialfaglig viden om elevernes udfordringer, men også en viden om og tilknytning til almenområdet.

Det er udgangspunktet, at mellemformstilbudene ligger i direkte forlængelse af kommunens inklusionsstrategi og samtidig ikke kun er en fordel for de børn, der har særlige behov. Udgangspunktet er, at mellemformerne samtidig kan bidrage positivt til følgende:

- De kompetencer der kommer ind ifm. mellemformerne, smitter positivt af på alle børnene.
- De ekstraressourcer eleverne i mellemformerne løbende tager med ind i den almindelige klasse giver et "voksenoverskud", der også giver noget positivt til hele klassen (2 voksne i stedet for 1).

I fastlæggelsen af de fremtidige rammer for de nye mellemformstilbud er der særligt to centrale valg, der skal foretages:

- A. Hvor høj en grad af målgruppespecialisering skal mellemformstilbuddene have?
- B. Hvor mange skoler skal tilbuddene fordeles på?

I det følgende uddybes de to forhold.

Graden af målgruppespecialisering

Begrebet *høj specialiseringsgrad* refererer til, at tilbuddet er designet til at håndtere elever, som har specifikke problemstillinger. Det tænkes fx på børn med generelle indlæringsvanskeligheder (som C-sporet) eller børn med en autismespektrumforstyrrelse (som KKK nævner som et behov).

Bag denne organisering ligger en idé om, at elevernes særlige behov bedst kan imødekommes, hvis de i dagligdagen går sammen med andre elever, som har samme behov og adfærd.

Lav specialiseringsgrad refererer til, at tilbuddet er designet til at rumme en mere bred målgruppe af børn med forskelligartede problemer. Her vil fokus være på den pædagogiske og læringsmæssige ramme som børnene indgår i, i stedet for barnets diagnose eller adfærd.

I nedenstående er opstillet en række centrale argumenter for og imod de to modeller (høj vs lav specialiseringsgrad):

Tabel 2: Argumenter for og imod høj vs lav specialiseringsgrad

Høj specialiseringsgrad (smal målgruppe)	
Argumenter for	Argumenter imod
<ul style="list-style-type: none"> • Mulighed for at oprette stærke faglige miljøer, som specialiserer sig inden for et special-pædagogisk område. • Skarp opdeling i kategorier gør strukturen nem at forklare vha. skemaer og organisations-diagrammer. Let at udarbejde økonomiske standarder og tildelingsmodeller. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ofte har eleverne konkurrerende vanskeligheder, og der kan være uenighed om, hvilken vanskelighed der er dominerende, endsige hvilke pædagogiske tiltag, der bør gøres for at afhjælpe. • Meget udfordrende at have gode specialiserede tilbud for alle typer vanskeligheder, og svært at visitere til det helt rigtige tilbud. • Hvis et tilbud 'kræver' en særlig vanskelighed eller diagnose, må elever rette sig ind efter det. • Øget risiko for skoleskift og heraf afledt hæmning af barnets faglige progression. • Risiko for stigmatisering.
Lav specialiseringsgrad (bred målgruppe)	
Argumenter for	Argumenter imod
<ul style="list-style-type: none"> • Større chance for at kunne blive i et specialiseret miljø på egen lokale folkeskole, og dermed større mulighed for at vende tilbage til almenklassen. • Uanset elevens vanskelighed eller diagnose, er den pædagogiske tilgang alligevel oftest den samme (mindre, overskueligt og trygt miljø, struktur og genkendelighed, tydelige rammer). 	<ul style="list-style-type: none"> • Specialiseringsgraden hos personalet vil være mindre dyb og nødvendiggør understøttelse af faglige ekspertise fra fx et rådgivningscenter.

Det anbefales, at de nye mellemformstilbud etableres med brede målgrupper. Det betyder, at elevgrupperne er kendetegnet ved mangesidede udfordringer, ofte en blanding af psykiatriske diagnoser (komorbiditet), men også elever der er udfordret socio-emotionelt. Som led heri erstattes målgruppebeskrivelserne med en beskrivelse af det pædagogiske læringsmiljø. Det er således børnenes behov, som er i centrum, ikke børnenes eventuelle diagnoser.

Argumentet for denne anbefaling er særligt:

- De nuværende elever på specialsolen og på mellemformstilbudene er allerede blandede og er ikke rene diagnosebaserede/adfærdsbaserede målgrupper.
- Undersøgelse viser, at meget specialiserede tilbud ofte segregere børnene mere, hvorved sandsynligheden for at eleven kommer tilbage til et almentilbud reduceres.
- De bedste erfaringer i dag, fra både specialsolerne og mellemformerne, er når det primære fokus er på det faglige niveau og den gode pædagogiske ramme i stedet for diagnoser/ adfærdsbeskrivelser.

Hvor mange skoler skal tilbuddene fordeles på?

Det skal afklares, om de nye mellemformer skal etableres som større tilbud på få skoler eller mindre tilbud på alle skoler. I nedenstående er opstillet en række centrale argumenter for og imod de to modeller:

Tabel 3: Argumenter for og imod få vs alle skoler

Få skoler	
Argumenter for	Argumenter imod
<ul style="list-style-type: none"> • Det enkelte tilbud får større volumen, og dermed større mulighed for at skabe et stærkt fagligt miljø. • Bedre mulighed for at rekruttere og fastholde dygtige medarbejdere med interesse for det specifikke specialpædagogiske felt. • Bedre mulighed for at skabe stærke specialiserede samarbejdsrelationer til eksterne samarbejdspartnere. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mobiliteten op og ned ad indsatstrappen er mindre, når tilbuddene er koncentreret på få skoler. • Mange elever som skal i specialtilbud skal skifte skole. • Kan fastholde skolerne i tanken om, at elever i særlige udfordringer skal flyttes væk, for at de kan få den særlige indsats. • Kan medføre u hensigtsmæssig høj koncentration af børn i særlige udfordringer på den enkelte skole.
Alle skoler	
Argumenter for	Argumenter imod
<ul style="list-style-type: none"> • Der er altid mulighed for en særlig indsats i lokalområdet – tæt på hjemmet, fritidstilbud, kammerater, søskende m.v. • Større chance for at skolerne bliver mere bevidst om, hvilke aktiviteter, arbejdsformer og strukturer, som kan virke ekskluderende over for udsatte børn og unge, hvis der på hver skole også er et specialfagligt professionelt miljø, som har en stemme ift. skoleudviklingen. • Vil forventeligt styrke den forebyggende indsats på alle skoler og skabe en mere ensartet fælles faglig tilgang. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mange skolars involvering gør det vanskeligere at lave en fælles kvalitetsstandard. Risiko for kvalitetsforskelle på de enkelte skolars tilbud. • Kræver at der er et fælles rådgivningscenter, der er velfungerende og har en tilstrækkelig normering.

Det anbefales, at der arbejdes med følgende model:

- Der etableres et antal nye mellemformstilbud på flest mulige skoler.
- Barnet bliver som udgangspunkt i samme almene skole (med støtte fra mellemformstilbuddet) i hele sin skolegang – eller eventuelt på en nærliggende skole, der indgår i koordinationsgruppen. Hvis et barn har behov for et skoleskift, kan dette ske gennem revisitation.
- For at sikre det fornødne elevgrundlag og for at kunne skabe tilstrækkeligt stærke faglige miljøer indgår skolerne, i koordinationsgrupper, hvor man koordinerer behovene samt kan skiftes til at etablere en ny 0. klasse. Skolerne i samme koordinationsgruppe skal koordinere optaget.
- Der sker en styrkelse af den faglige rådgivning og sparring til mellemformstilbuddene fra et rådgivningscenter. Dette rådgivningscenter skal bidrage til at sikre et højt fagligt niveau samt nødvendig ensartethed på tværs af mellemformstilbudene. (udfyldes nedenstående).
- De nuværende fire mellemformstilbud (X, C, T og Ungesporet) fortsætter uændret.

Modellen med koordinationsgrupper

Ideen med koordinationsgrupper er, at skolerne inddeles i 3 grupper ud fra følgende forhold:

- Skoler med eksisterende mellemformstilbud spredes på alle tre grupper
- Skoler der er mere socioøkonomisk belastede spredes på de tre grupper
- Skolerne sammensættes med hensyntagen til størst mulig geografisk nærhed.

Konkret foreslås følgende tre koordinationsgrupper etableret:

Tabel 4. Forslag til koordinationsgrupper

Koordinationsgruppe	Skoler i koordinationsgruppen
1	<ul style="list-style-type: none">• Søndermarksskolen• Ny Hollænderskolen• Skolen ved Søerne
2	<ul style="list-style-type: none">• Skolen på La Cours Vej• Skolen på Nyelandsvej• Skolen på Duevej• Tre Falke Skolen
3	<ul style="list-style-type: none">• Lindevangsskolen• Skolen ved Bülowvej• Skolen på Grundtvigsvej

Koordinationsgrupperne er sammensat ud fra følgende prioritering:

1. Fordeling ud fra en socioøkonomisk betragtning
2. Fordeling ud fra at alle grupper rummer erfaring med mellemform (x-spor, c-spor, t-spor, ungegruppe).
3. Fordeling ud fra geografi og dermed undgå for lang afstand mellem skoler i en koordinationsgruppe

Skolerne i koordinationsgruppen skal koordinere behovene i gruppen samt eventuelt skiftes til at etablere en ny mellemformsgruppe med elever fra 0.-2. klasse.

Herved er målet, at der både kan komme mellemformstilbud på flest mulige folkeskoler, at eleverne så vidt muligt bliver tæt på deres nærområde og at det samtidig sikres, at der er det fornødne elevgrundlag, der muliggør en tilstrækkelig faglig robust personalegruppe.

Visitationen til mellemformstilbud skal forsat være central og dermed medvirke til, at elever visiteres til bæredygtige mellemtilbud. Desuden skal der i forbindelse med planlægning af skoleår og klassedannelse tages hensyn til etableringen af mellemtilbud.

Styrket rådgivning og sparring fra rådgivningscenter

Med henblik på at bidrage til et højt fagligt niveau på de enkelte mellemformstilbud foreslås der etableret et rådgivningscenter. Kommunens inklusionsstrategi skal her være det bærende fundament for rådgivningscenteret.

Rådgivningscenteret vil fx kunne have følgende opgaver:

- Sparring og rådgivning til det enkelte mellemformstilbud ift. etablering
- Løbende sparring og rådgivning til det enkelte mellemformstilbud ift. de generelle rammer på tilbuddet
- Løbende sparring og rådgivning ift. konkrete udfordringer med enkeltelever
- Koordinering af den faglige linje (herunder inklusionstilgangen) mellem de forskellige mellemformstilbud
- Facilitering af videndeling mellem de forskellige mellemformstilbud
- Vejledning og koordinering af handleplaner
- Medvirke til, at der sker et generelt kompetenceløft for lærere og pædagoger om børn i særlige udfordringer.

Rådgivningscenteret skal både rådgive de nye og de eksisterende mellemformstilbud.

Det foreslås, at rådgivningscenteret etableres delvist allerede i skoleåret 2021/2022, således at rådgivningscenteret kan understøtte de enkelte skoler ifm. etableringen af de nye mellemformstilbud, der træder i kraft i sommeren 2022. Herunder at bistå med kompetenceudvikling hos medarbejderne på skolerne.

Det organisatoriske ophæng på rådgivningscenteret skal afklares.

Rådgivningscentret skal have tæt samspil og forbindes til de nuværende understøttende og rådgivende aktører – dvs. specialskolen, PPR, familieafdelingen (herunder skolesocialrådgivere), sundhedsplejen, UU-vejledning, skolernes inklusion/AKT/vejledningsteam (skolernes ressourcecenter) mv. Rådgivningscentret skal medvirke til sikring af systematisk videndeling, så der opnås velkendte, valide og velkendte procedurer, fælles sprog og så der opnås et højt kompetenceniveau for at understøtte god inklusion. Rådgivningscenteret skal dermed have et tæt samarbejde med følgende aktører (indenfor de nuværende rammer):

- Specialskolen, skal understøtte og rådgive de enkelte mellemformer med specialviden ift. de enkelte børn. Det kan være særlig specialviden om autisme, angst mv. Specialskolen skal her rådgive ift. det enkelte barn og ikke den generelle indretning og tilgang på mellemformstilbuddet (der varetages af rådgivningscenteret).
- PPR, familieafdelingen (herunder skolesocialrådgiverne), sundhedsplejen mv. skal understøtte med deres kompetencer og bidrage ift. koordineringen af indsatsen ift. det enkelte barn/familie. Den konkrete model herfor skal præciseres.
- Det skal tillige afklares, hvordan der sikres det bedst mulige samspil mellem mellemformerne og de enkelte skolers inklusionsteam, AKT-teams/vejledningsteam.

Samlet set er det intentionen at samarbejdet mellem mellemformstilbudene, rådgivningscenteret og ovenstående aktører skal styrkes.

4) Det forventede antal af børn med behov for et mellemformstilbud

Den nuværende kapacitet

Frederiksberg Kommunes nuværende fire mellemformstilbud rummer i alt ca. 114 visiterede elever og følgende spor:

Tabel 5: Nuværende mellemformstilbud

	X-sporet	Unge-sporet	C-sporet	T-sporet	I alt
Målgruppe	Opmærksomhed	Unge-gruppen	Indlæring	Tale	
Klassetrin	0-6	7-10	0-6	0-2	
Antal pladser	40	29	30	15	114
Placering	Lindevangskolen	Tre Falke Skolen	Søndermarkskolen	Skolen på La Cours Vej	

Visitationsudvalget nyvisiterer årligt (baseret på tal fra 2019-2021) ca. 40 børn til ovenstående mellemformstilbud.

Ovenstående viser således, at der kræves en kapacitet på ca. 114 mellemformspladser, for at kunne rumme en årlig nyindskrivning på ca. 40 børn, svarende til gennemsnitligt ca. 2,85 pladser pr. årligt nyindskrevet barn. Dette svarer til, at et barn i de eksisterende mellemformstilbud i gennemsnit går i mellemformstilbuddet i 2,85 år. Der er her naturligvis væsentlige forskelle mellem de enkelte mellemformstilbud og mellem de enkelte elever indenfor hvert mellemformstilbud.

Kapacitetsbehov ifm. årlige nyvisitationer

Visitationsudvalget nyvisiterer årligt (baseret på tal fra 2019-2021) ca. 48 børn til spor 1 eller 2 på specialskolen i Frederiksberg Kommune.

Chefpsykologen og specialskolen vurderer, at mindst 50% af de ca. 48 årligt nyvisiterede børn til specialskolen i stedet vil kunne visiteres til et relevant mellemformstilbud, hvis det fandtes. Dette svarer til 24 børn årligt.

Visitationsudvalget nyvisiterer årligt ca. 29 børn til et dagbehandlingstilbud på Frederiksberg Kommunes egne dagbehandlingstilbud (Skolen ved Nordens Plads spor 3) eller på købte dagbehandlingstilbud. Et foreløbig skøn fra specialskolen er, at ca. 35% af de nyvisiterede børn i stedet vil kunne visiteres til et relevant mellemformstilbud, hvis det fandtes. Dette svarer til 10 børn årligt. Dette foreløbige skøn skal efterfølgende kvalificeres gennem en gennemgang af konkrete visitationssager.

Herved skønnes det samlet set, at der fremadrettet vil kunne nyvisiteres yderligere 34 børn årligt til de nye mellemformstilbud (24 fra specialskolen (71%) og 10 fra dagbehandling (29%)).

Såfremt det antages, at de nye mellemformspladser vil kræve samme kapacitet pr. nyindskrevet barn som de nuværende mellemformstilbud (2,85 år pr. barn), vil det medføre et samlet kapacitetsbehov på i alt ca. 97 yderligere mellemformspladser på 0.-8. klassetrin (34 børn x 2,85 år pr. nyindskrevet) ved fuld indfasning.

Denne gennemsnitlige faktor (2,85) vil efterfølgende skulle kvalificeres ift. hvert af de nuværende mellemformstilbud samt de fremtidige målgrupper. Såfremt det viser sig, at de fremtidige mellemformselever vil have en længere gennemsnitlig indskrivning (end de 2,85 år) vil det betyde et øget kapacitetsbehov, men tillige en øget besparelse som følge af reduceret brug af specialskoletilbud og dagbehandlingstilbud.

Det antages, at en mellemformsgruppe vil bestå af ca. 7 børn pr. gruppe.

Ovenstående nyvisitationer vil medføre følgende kapacitetsbehov med en gennemsnitlig indskrivning på 2,85 år:

Tabel 6: Indfasning af nye mellemformstilbud - nyvisitationer

År	1. års ny-visitationer	2. års ny-visitationer	3. års ny-visitationer	4. års ny-visitationer	5. års ny-visitationer	Samlet kapacitet	Antal grupper af 7 børn
1	34					34	5
2	34	34				68	10
3	29	34	34			97	14
4		29	34	34		97	14
5			29	34	34	97	14

Etableres der 97 nye mellemformspladser vil de skulle tillægges de eksisterende 114 mellemformspladser, hvorved den samlede kapacitet vil udgøre 211 mellemformspladser.

Kapacitetsbehov ifm. potentielle revisitationer

Pt. går ca. 220 børn på Frederiksberg Kommunes specialskole. Det er vurderingen, at en række af de børn der pt. går i specialskoletilbuddet Skolen ved Nordens Plads ud fra en faglig vurdering, med fordel vil kunne revisiteres til et mindre indgribende tilbud i form af et mellemformstilbud. Det vurderes, at minimum 29 af de ca. 220 børn med fordel kan revisiteres til et relevant mellemformstilbud, hvis det fandtes. Dette vurderes muligt fra sommeren 2022. Dette forudsætter, at børnenes forældre er enige i denne vurdering. Det vurderes, at børnenes forældre vil give samtykke hertil.

De 29 børn vurderes overvejende at være i 5.-7. klassetrin, hvorfor det vurderes, at denne gruppe børn gennemsnitligt vil være i et mellemformstilbud i 2 år (og ikke 2,85 år som er gennemsnittet for de nuværende mellemformstilbud).

Ovenstående revisitation af 29 børn vil medføre følgende kapacitetsbehov med en gennemsnitlig indskrivning på 2 år:

Tabel 7: Indfasning af nye mellemformstilbud - revisitationer

År	1. års re-visitationer	2. års re-visitationer	3. års re-visitationer	4. års re-visitationer	5. års re-visitationer	Samlet kapacitet	Antal grupper af 7 børn
1	29					29	4
2	29					29	4
3						0	0
4						0	0
5						0	0

Samlet kapacitetsbehov ved både nyvisitationer og revisitationer

Gennemføres både nyvisitationer og revisitationer vil det medføre følgende kapacitetsbehov for nye mellemformstilbud:

Tabel 8: Indfasning af nye mellemformstilbud – nyvisitationer og revisitationer

År	1. års ny- og revisitationer	2. års ny-visitationer	3. års ny-visitationer	4. års ny-visitationer	5. års ny-visitationer	Samlet kapacitet	Antal grupper af 7 børn
1	63					63	9
2	63	34				97	14
3	29	34	34			97	14
4		29	34	34		97	14
5			29	34	34	97	14

Ovenstående 97 nye mellemformspladser (ved fuld indfasning) skal tillægges de eksisterende 114 mellemformspladser, hvorved den samlede kapacitet (ved fuld indfasning) vil udgøre 211 mellemformspladser.

5) Hvor skal mellemformsgrupperne placeres?

En mellemformsgruppe må jf. lovgivningen dække over 3 klassetrin.

Det antages, at der på hver skole med de nye mellemformer ideelt set bør være fuld klassesdækning fra 0.-8. klasse (så børnene så vidt muligt kan forblive på egen skole uden skift). Det betyder, at der alt andet lige bør være følgende mellemformsgrupper på de pågældende skoler ved fuld indfasning:

- En gruppe der dækker 0.-2. klasse
- En gruppe der dækker 3.-5. klasse
- En gruppe der dækker 6.-8. klasse

Børn i 9. klasse med behov for et mellemformstilbud antages her at være enkeltintegreret på egen skole, og kan dermed forblive på egen skole. Barnet kan dog også overflyttes til Ungegruppe-sporet, hvis det vurderes hensigtsmæssigt, fx hvis barnet skal fortsætte i 10. klasse.

Med en mellemformsgruppe på ca. 7 børn pr. gruppe, vil 3 mellemformsgrupper svare til ca. 21 pladser.

Etableringen af en samlet kapacitet til yderligere 97 børn

Med en mellemformsgruppe på ca. 7 børn pr. gruppe, vil der forventeligt skulle oprettes ca. 14 mellemformsgrupper for at dække et kapacitetsbehov på yderligere 97 børn. Såfremt det antages, at der på hver skole med de nye mellemformer skal være mindst 3 mellemformsgrupper for at give fuld

klasedækning fra 0.-8. klasse, da vil det betyde, at de 97 børn svarer til, at der kan etableres nye mellemformstilbud på yderligere 4 skoler, med et gennemsnit på ca. 24 elever.

Da der pt. er 6 skoler, der ikke har et mellemformstilbud, vil ovenstående betyde, at der vil være 2 skoler, der ikke får etableret et mellemformstilbud. Argumentet herfor er at sikre en tilstrækkelig faglighed på de enkelte almene folkeskoler og mellemformer.

I nedenstående Tabel 10 er det konkrete forslag til placering af de nye mellemformstilbud beskrevet:

Tabel 10: Placering af mellemformstilbud – nyvisitationer og revisitationer

Koordinations-gruppe	Skoler i koordinations-gruppen	Mellemformer der fortsætter	Nye mellemformer i år 1	Nye mellemformer ved fuld indfasning
1	<ul style="list-style-type: none"> • Søndermarkskolen • Ny Hollænderskolen • Skolen ved Søerne 	Søndermarkskolen (30 pladser)	Antal skoler: 1 Antal grupper: 3 Antal pladser: 21	Antal skoler: 1 Antal grupper: 4 Antal pladser: 28
2	<ul style="list-style-type: none"> • Skolen på La Cours Vej • Skolen på Nylandsvej • Skolen på Duevej • Tre Falke Skolen 	Skolen på La Cours Vej (15 pladser) Tre Falke Skolen (29 pladser)	Antal skoler: 1 Antal grupper: 2 Antal pladser: 14	Antal skoler: 1 Antal grupper: 4 Antal pladser: 27
3	<ul style="list-style-type: none"> • Lindevangskolen • Skolen ved Bülowvej • Skolen på Grundtvigsvej 	Lindevangskolen (40 pladser)	Antal skoler: 2 Antal grupper: 4 Antal pladser: 28	Antal skoler: 2 Antal grupper: 6 Antal pladser: 42
I alt		Antal skoler: 4 Antal pladser: 114	Antal skoler: 4 Antal grupper: 9 Antal pladser: 63	Antal skoler: 4 Antal grupper: 14 Antal pladser: 97

Ovenstående tabel viser:

- At der ved fuld indfasning etableres 97 nye mellemformspladser.
- At de nuværende 114 mellemformspladser fortsætter.
- Herved vil den fremtidige kapacitet (ved fuld indfasning) være i alt 211 mellemformspladser.

I samspil mellem visitationen og hver koordinationsgruppe skal de konkrete behov løbende afklares, dvs. hvilke kapacitetsbehov der er indenfor de enkelte klassetrin i de enkelte koordinationsgrupper.

Ligeledes anbefales det, at det løbende vurderes om ovenstående fordeling af kapaciteten mellem koordinationsgrupperne er den rette.

6) Hvordan visiteres fremadrettet til mellemformerne

Fremadrettet vil visitationen til mellemformstilbuddet indledningsvist skulle vurdere om et barn med behov for et mellemformstilbud bedst matches i et målgruppespecialiseret og bydækkende mellemformstilbud eller et af de nye og mindre segregerede mellemformstilbud med bredere målgrupper.

Det betyder, at hvis et barn i 0. klasse har behov for et mellemformstilbud, og er bosiddende i optageområdet i koordinationsgruppe 1, vil barnet enten skulle visiteres til den skole i koordinationsgruppe 1, der har dette mellemformsklassetrin (0. klasse) eller til et af de bydækkende mellemformstilbud.

Hvis et barn i 4. klasse får behov for et mellemformstilbud, vil barnet forblive i egen skole og klasse såfremt egen skole har relevant mellemformstilbud, alternativt vil barnet skulle visiteres til relevant mellemformstilbud på anden skole.

Undtaget herfor vil være unge i 9. og 10. klasse, der vil skulle visiteres til Ungesporet på Tre Falke.

7) De fysiske rammer

Ovenstående model forudsætter, at der over tid vil være behov for fysiske rammer til at rumme op til 3 mellemformsgrupper pr. skole på de skoler, der fremadrettet skal rumme de nye mellemformstilbud.

Det skal her bemærkes, at det ikke er intentionen, at der skal være tre ekstra klasselokaler pr. skole, da børnene i mellemformsgrupperne i en del af deres skolegang skal være tilknyttet deres almen klasse, og da mellemformsgrupperne har mindre pladsbehov end et normalt klasselokale.

Det er dog en vigtig opmærksomhed at sikre lokaler til mellemformtilbud, og det vil kræve, at der på de enkelte skoler arbejdes målrettet med omorganisering af lokaler, fleksible lokaler, ny indretning og fleksible afskærmningsmuligheder. Desuden skal mellemformstilbud tænkes ind samtidig med planlægning af kommende skoleår herunder klassesannelser.

Der opleves i disse år et faldende elevtal på Frederiksberg, og det er også på denne baggrund vurderingen, at der er plads på skolerne til de nye mellemformstilbud.

8) Normering

De nuværende mellemformstilbud fastholder deres nuværende normering.

Der forudsættes følgende normering pr. mellemformsgruppe på 7 elever på de nye mellemformstilbud (udover at de belægger en plads i almenklassen):

Tabel 11: Forslag til normering på nye mellemformstilbud

Ressourcer pr. gruppe af 7 elever	Normering	Budget i 1.000 kr.	Budget pr. elev i 1.000 kr.
Skoledelen – lærere	1,0	557	80
Skoledelen – pædagoger	1,0	463	66
Undervisningsmidler - A-spor	7	13	2
Skoledelen i alt*		1.033	148
SFO eller klub	0,51	227	32
Skole og SFO i alt		1.260	180

*) Hertil skal tillægges ressourcen ift. at barnet samtidig belægger en plads i almenklassen.

I ovenstående normering er forudsat, at læreren og pædagogen i mellemformsgruppen tilsammen kan dække de forskellige kompetencebehov, som mellemformstilbuddet vil kræve.

I ovenstående normering er det forudsat, at børnene både modtager undervisning i deres almene klasse og i mellemformsgruppen. Det betyder, at børnene ikke er 100% segregerede i deres undervisning fra deres almene klasse. Det betyder samtidig, at børnene i dele af deres undervisning modtager undervisning i deres almene klasse understøttet af den pædagogisk ansatte i mellemformstilbuddet.

Ift. folkeskolelovens krav om en børnehavneklasseleder pr. børnehavneklasse vurderes det, at dette kan dækkes ind via at børnehavneklassebørnene i mellemformstilbudene samtidig indgår i almenklassen. Lovkravet dækkes følgende ind via børnehavneklasselederen i almenklassen.

Det foreslås, at ressourcetildelingen følger antallet af mellemformsgrupper, således at oprettelse af grupper planlægges i forbindelse med visitationsprocessen. Der planlægges med grupper på ca. 7 elever, svarende til en gruppestørrelse på 6-8 elever. Med afsæt i vurderingen af den enkelte elev og den samlede gruppe af elever, vil der undtagelsesvis kunne oprettes grupper med færre elever end 6 eller flere elever end 8. Tilsvarende vil der undtagelsesvis kunne oprettes mellemformsgrupper på tværs af koordinationsgrupperne.

Det foreslås ligeledes, at der i implementeringsfasen afsættes 100.000 kr. pr. skole med nyt mellemformstilbud til ledelse og koordinationsopgaven. Samt at det efterfølgende evalueres, om der fortsat skal sættes midler af til ledelses- og koordinationsopgaven, dels til de nye mellemformstilbud og dels til de eksisterende specialklasser.

9) Økonomi

Etableringen af ovenstående mellemformstilbud vil være forbundet med en række mindre etableringsudgifter, fremtidige driftsudgifter og fremtidige besparelser. Dette gennemgås i det følgende:

Etableringsudgifter i skoleåret 2021/2022

Etableringen vurderes at være forbundet med følgende etableringsudgifter i skoleåret 2021/2022:

- Kompetenceudvikling på skolerne i skoleåret 2021/2022, så de er klar til kompetent at tage hånd om de nye elever, der indvisiteres i sommeren 2022. Kompetenceudviklingen på skolerne i skoleåret 2021/2022 forudsættes finansieret af statslige kompetenceudviklingsmidler, centralt afsat, på 1,2 mio. kr.
- Mindre lokalemæssige ændringer på de enkelte skoler, der fremadrettet skal rumme et mellemformstilbud, herunder ændret rumindretning, skærmning mv. Det forudsættes, at disse ændringer vil kunne finansieres indenfor de eksisterende budgetmæssige rammer centralt afsat under Undervisningsudvalget til vedligehold og ekstra opgaver på 0,3 mio. kr. i 2021 og 0,8 mio. kr. i 2022. Derudover vil de lokalemæssige ændringer i relation til almen klasser medtænkes i arbejdet med masterplan og vedligeholdelsesplan for skoler.
- Delvis opstart af Rådgivningscenteret, så det kan støtte skolerne med etableringen af de nye mellemformer. Det er her forudsat, at lønudgiften til koordinatorstillingen finansieres af eksisterende midler til vidensmedarbejder på Skolen ved Nordens Plads. Øvrige udgifter ifm. opstart forudsættes afholdt indenfor eksisterende budgetrammer på skoleområdet. Der er afsat budget fra august 2022 til helt opstart af Rådgivningscenteret.

Driftsudgifter og besparelser ved etablering af varigt 97 nye mellemformstilbud (nyvisitationer) og revisitation af 29 børn i 2022/2023

Såfremt der yderligere gennemføres en revisitation af 29 børn fra Skolen ved Nordens Plads til de nye mellemformstilbud i sommeren 2022 vil det medføre følgende økonomiske konsekvenser:

Tabel 12. Varige driftsudgifter og besparelser ved etablering af varigt 97 nye mellemformstilbud (nyvisitationer) og revisitation af 29 børn i 2022/2023

	2022	2023	2024	2025
Driftsudgifter				
Drift af nye mellemformstilbud*	6.616	19.645	24.918	24.918
Drift af rådgivningscenter med 1 koordinator, 1 lærer og 2 pædagoger**	618	1.482	1.482	1.482
Ledelse og koordination ifm. nye mellemformstilbud	167	400	400	400
Driftsudgifter i alt	7.400	21.527	26.800	26.800
Besparelser				
Reduceret brug af specialskoler og dagbehandling	-9.290	-27.310	-34.329	-34.329
Besparelser i alt	-9.290	-27.310	-34.329	-34.329
Nettobesparelse				
Nettobesparelse i alt	-1.890	-5.783	-7.529	-7.529

*) Heri er medregnet udgifter til etablering af ekstra klasser på almenskolerne som følge af det øgede elevantal. Ligeledes er medregnet en buffer til ikke optimal holddannelse og eventuelle merudgifter forbundet med visitation fra specialklasser til mellemformer. Endelig er der i denne udgift afsat midler til fritidsdelen tilsvarende de nuværende mellemformstilbud C- og T-spor).

**) Det er forudsat at lønudgiften til koordinatorstillingen finansieres af eksisterende midler til vidensmedarbejder på Skolen ved Nordens Plads).

***) I beregningen af den reducerede brug af dagbehandling er der for hver elev afsat 50.000 kr. til fremadrettet familiebehandling (som er en del af taksten på dagbehandlingstilbud).

Som det fremgår af ovenstående, vurderes etableringen af de 97 mellemformstilbud (til nyvisitationer) samt revisitation af 29 elever fra Skolen ved Nordens Plads til de nye mellemformstilbud at medføre en samlet besparelse på 1,9 mio. kr. kr. i 2022, 5,8 mio. kr. i 2023 og 7,5 mio. kr. i 2024 og frem.

10) Forberedelse og implementering

Etableringen af de nye mellemformer er forbundet med en række implementeringsmæssige aspekter. Dette omfatter bl.a.:

- Afklaring af den fremtidige visitationsmodel ift. mellemformerne
- Koordinering af de nye mellemformer med det almindelige optag på skolerne
- Grundige drøftelser med skolebestyrelse og medarbejdergrupperne på de enkelte skoler
- Fysisk indretning på de enkelte skoler
- Rekruttering af medarbejdere på de enkelte skoler, der skal have mellemformer
- Kompetenceløft af medarbejdergrupperne (både nye og eksisterende medarbejdere)

Det er vigtigt, at ovenstående opgaver får den fornødne opmærksomhed, og at planlægningen påbegyndes så hurtigt som muligt.

Som led heri anbefales det, at det nye rådgivningscenter etableres allerede i skoleåret 2021/2022, samt at der i samme skoleår påbegyndes den fornødne kompetenceudvikling af medarbejderne på skolerne.

11) Løbende opfølgning og evaluering

Det foreslås, at etableringen af de nye mellemformstilbud følges meget tæt, således at det sikres, at de nye mellemformstilbud og de eksisterende mellemformstilbud bedst muligt matcher de behov børnene har.

Dette foreslås dels at ske løbende i visitationsudvalget, i drøftelser i de enkelte koordinationsgrupper og i løbende drøftelser i skolelederkredsen.

Herudover foreslås det, at der gennemføres en samlet årlig opfølgning/evaluering i de kommende år på såvel nye som eksisterende mellemformstilbud.

12) Høring

Ovenstående forslag til model for mellemformer på specialundervisningsområdet i Frederiksberg Kommune vil skulle i høring i skolebestyrelser og i Område-MED.

13) Konsekvenser ift. styrelsesvedtægten

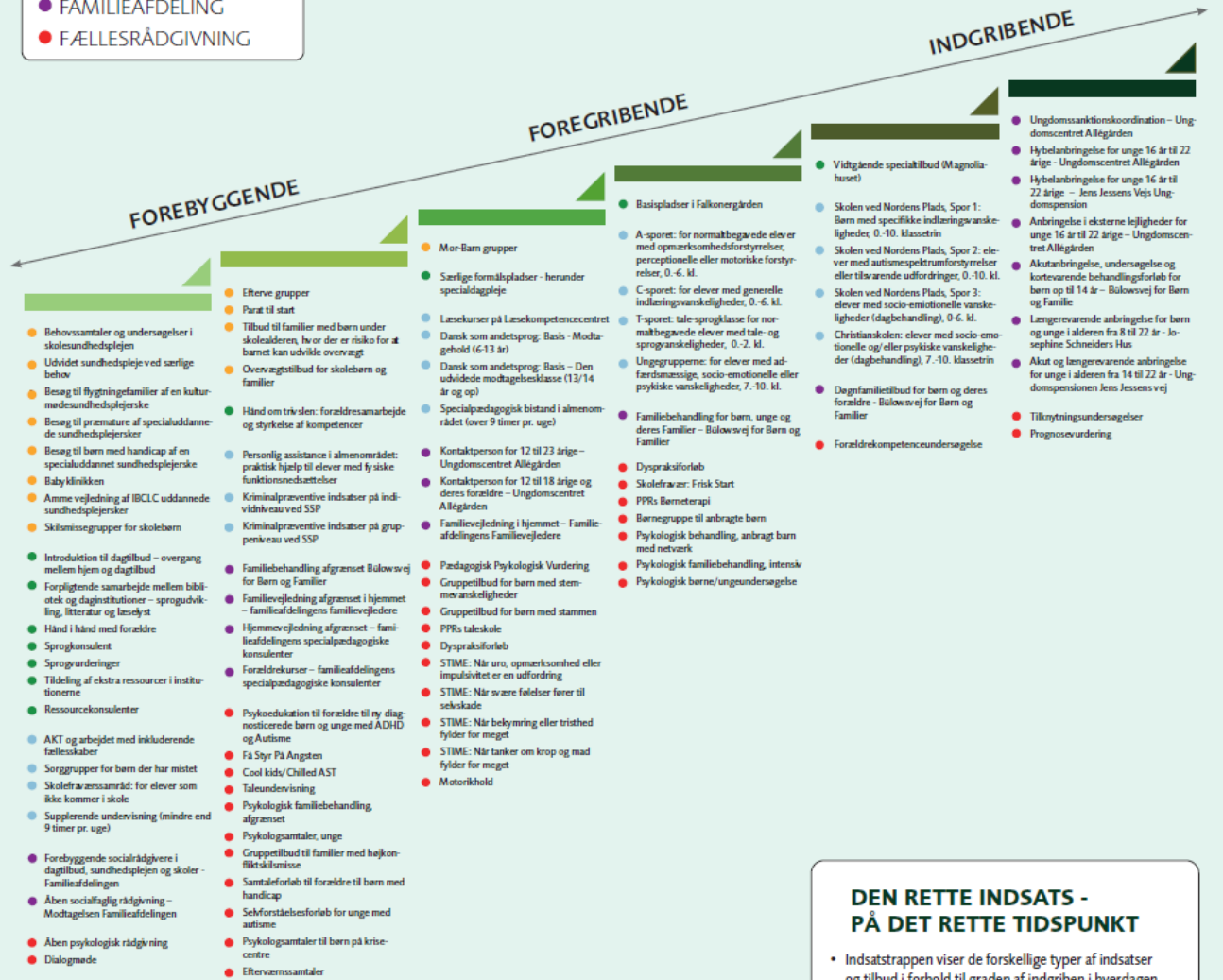
Ovenstående forslag til model for mellemformer på specialundervisningsområdet i Frederiksberg Kommune vil kræve en justering af Frederiksberg Kommunes styrelsesvedtægt.

INDSATSTRAPPE

Tilbud til sårbare og udsatte børn og unge i Frederiksberg Kommune

- SUNDHEDSPLEJEN
- DAGTILBUDSAFDELING
- SKOLEAFDELING
- FAMILIEAFDELING
- FÆLLESRÅDGIVNING

DEN RETTE INDSATS - PÅ DET RETTE TIDSPUNKT

- Indsatsstrappen viser de forskellige typer af indsats og tilbud i forhold til graden af indgriben i hverdagen og afstanden til et almindeligt hverdagsmiljø. Jo højere placering op ad trappen, des mere indgribende ift. et almindeligt hverdagsliv.
- Hvad en indsats koster, har ikke indflydelse på, hvilken placering indsatsen har på trappen.
- Valget af indsats og indsatsstrin skal modsvare barnets aktuelle behov. Når barnet profiterer af indsatsen og er i god udvikling, er det måske tid til at vælge en mindre indgribende indsats. Det handler om "Den rette indsats på det rette tidspunkt".

TRIVSELSLINIAL

